
Danske Universiteter er de danske universiteters interesseorganisation. Organisationen fremmer universiteternes indbyrdes samarbejde og universitetssektorens synlighed og gennemslagskraft i ind- og udland.

Optag på universiteterne

Danske Universiteter
Fiolstræde 44
DK-1171 København K

www.dkuni.dk

1. marts 2011

Optag

- om søgningen til universitetsuddannelserne

Danske Universiteter
Universities Denmark

Muligheder og afviste

Universiteterne har ikke ubegrænset uddannelseskapa- citet og skal også tage højde for forventninger til arbejdsmarkedet. Derfor afgrænses optaget - og nogle ansøgere afvises.

Ifølge Videnskabsministeriets opgørelse, blev der i 2010 afvist 4.811 ansøgere, der ikke havde et tilstrækkeligt højt gennemsnit, plus 2.878 ansøgere, der ikke opfyldte adgangskravene og derfor blev afmeldt.

Men det betyder ikke, at det er svært at blive optaget på universitetet. Faktisk er der på 3/4 af alle universiteternes uddannelser frit optag eller et adgangssnit på under 6. Og hvis man som studerende er villig til at finde en uddannelse fagligt tæt på drømmen og/eller er villig til at flytte sig til et universitet et andet sted i landet, så

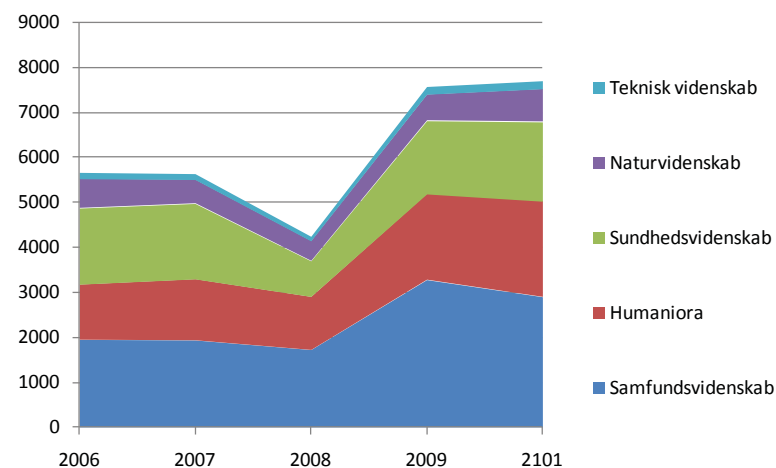
har man rigtig gode muligheder.

De afviste og afmeldte ansøgere forde- ler sig meget ujævnt blandt hovedom- råderne, som figuren nedenfor viser. Langt de fleste kommer fra humaniora og samfundsvidenskab.

Dertil kommer, at mange gerne vil læse til læge, hvor optaget er fastsat fra statslig side. En undersøgelse fra Videnskabsministeriet har vist, at der blandt de kvalificerede afviste ansø- gere var 24 procent, der havde søgt ind på lægeuddannelsen.

Problemet med antallet af afviste kunne afhjælpes betydeligt, hvis ansøgerne søgte mere end én uddan- nelse. Faktisk var det 43 procent af de afviste, kvalificerede ansøgere i 2010, der kun havde søgt én uddannelse.

Afviste og afmeldte fordelt på hovedområder, 2006-2010

Kilde: Videnskabsministeriet

Optag og afviste

Optag fordelt på hovedområder

Optaget på universitetsuddannelserne er vokset med ca. 36 procent siden år 2000, men tilvæksten har været forskellig fra hovedområde til hovedområde.

Den største forholdsmæssige vækst er sket indenfor de tekniske uddannelser. Her er væksten på knap 62 procent. De tekniske uddannelser adskiller sig også fra de øvrige uddannelser ved at have oplevet en kontinuerlig tilvækst siden 2000.

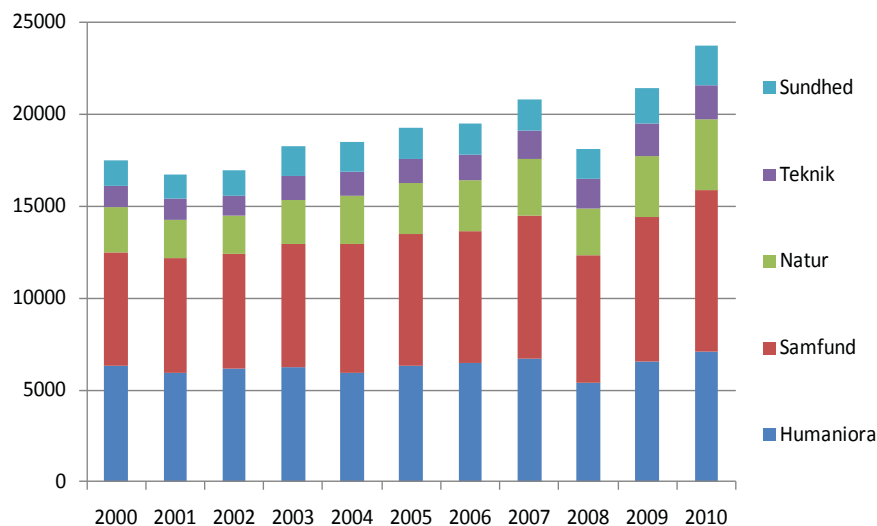
De øvrige uddannelser oplevede en markant tilbagegang i 2008 - efterfulgt af vækst i 2009 og især 2010.

Tilvæksten i optaget fra 2000 til 2010 lå på 42, 53 og 58 procent for hhv. samfundsvidenskab, sundhedsvidenskab og naturvidenskab.

Tilbage står humaniora, der over perioden oplevede den laveste vækst på kun 12 procent. Dette er udtryk for, at universiteterne har udvist tilbageholdenhed med at udvide optaget på de humanistiske uddannelser.

Udviklingen har betydet en omlægning af optagets fordeling på hovedområder. I 2000 udgjorde humaniora således 36 procent af optaget mod 30 procent i 2010.

Optag per 1. oktober fordelt på hovedområder, 2000-2010

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen

Optag på universiteterne

Universitetsuddannelserne spiller en afgørende rolle for væksten i Danmark. Det holder universiteterne løbende sig for øje, når de skal tilpasse udbuddet af uddannelserne til ansøgenes ønsker og samfundets behov.

Indledning

Uddannelse er den sikreste vej til vækst. Og fordi vækst er afgørende for at kunne holde fast i og udbygge vores velfærd, er det afgørende at satse på uddannelse.

Ikke mindst bør der satses på de forskningsbaserede uddannelser. De kan i særlig høj grad levere den produktivitet og udvikling, der er brug for.

De danske universiteter ser det som deres ansvar at skaffe uddannelse med fremtid til alle kvalificerede ansøgere.

Det kræver dybdegående overvejelser om ansøgenes ønsker, arbejdsmarkedets behov, fremtidige udviklingstendenser og den nødvendige forskningskapacitet.

Sådanne overvejelser finder løbende sted på universiteterne. Nogle gange betyder det, at universiteterne ender

med at måtte afvise ansøgere. Det kendes eksempelvis fra de humanistiske uddannelser, hvor mange bliver afvist.

Denne folder giver et overblik over udviklingen i optaget på universitetsuddannelserne siden år 2000 - og den forventede udvikling på arbejdsmarkedet frem mod år 2020.

Formålet er at sætte fokus på optaget på universitetsuddannelserne - og på den store indsats, institutionerne har leveret de seneste år.

Det er vores håb dermed at have medvirket til at skabe tillid til universiteternes uddannelsesaktiviteter. En tillid, der på sigt kan føre til forståelse af behovet for at investere mere i universitetsuddannelserne.

God læselyst

Jens Oddershede
Formand for Rektorkollegiet
Talsmand for Danske Universiteter

Universitetsuddannelserne - nu og i fremtiden

Udviklingen siden 2000

Optaget ved de danske universitetsuddannelser er vokset betragteligt siden år 2000. Optaget (1. oktober, ekskl. standby) voksede i første omgang fra knap 17.500 i 2000 til knap 21.000 i 2007.

Herefter var der et fald i 2008, der blev delvist genoprettet i 2009. I 2010 blev meget af det tabte genvundet, idet der var et rekordoptag på 23.700.

Væksten i optaget har fundet sted i takt med, at ungdomsårgangene er vokset. Der kommer endnu flere unge i studiealderen de næste 5-6 år.

Sammenligner man optaget på univer-

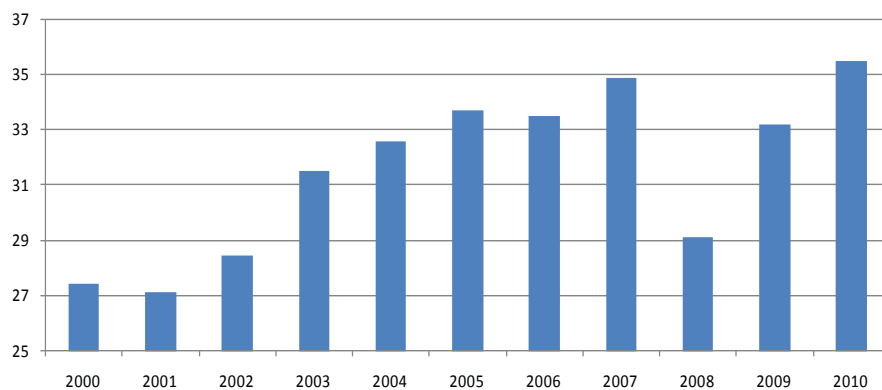
sitetsuddannelserne til udviklingen i årgangene, så viser det sig, at universiteterne har formået mere end at følge med ungdomsårgangene.

I 2000 svarede optaget på universitetsuddannelserne således godt 29 procent af en gennemsnitlig årgang.

Dette tal voksede til godt 35 procent i 2007, hvorefter det faldt i 2008 til 29,5 procent. Siden voksede optaget til at svare til 35,5 procent i 2010.

Det er således en stadig voksende andel af en årgang, der får en universitetsuddannelse. Det afspejler sig også i Undervisningsministeriets profilmodel. Profilmodellen opgør forventningerne til hvilken uddannelse årets 9.

Optag som procent af gennemsnitlig årgang, 19-22-årige

Kilde: UBST, Danmarks Statistik og egne beregninger

klasse vil have 25 år senere.

I 1990 var forventningen, at 11,1% ville få en lang videregående uddannelse. I 2000 var tallet steget til 14,1%, mens det i 2009 var oppe på 20,7%.

Optag og arbejdsmarkedet

Når universiteterne fastsætter antallet af studiepladser, forholder de sig til en række faktorer, herunder taxameterstørrelsen og om de har den fornødne forskningsbaggrund til at udbyde uddannelsen.

Særlig vigtigt i forhold til udbuddet af antallet af uddannelser er, hvor mange studerende, der kan forventes at søge uddannelsen - og hvordan arbejdsmarkedet kan forventes at se ud de kommende år.

Universiteterne har løbende øjnene rettet mod udviklingen på arbejdsmarkedet og indgår i dialog med aftagerpaneler om udviklingen af uddannelserne.

Samtidig er det vigtigt, at universiteterne skuer ud i fremtiden og også tør tage nogle chancer med hensyn til fremtidens arbejdsmarked, som ingen reelt kender.

En undersøgelse lavet af EU-kommissionen blandt godt 7.000 virksomheder i Europa viste, at 96 procent af de danske virksomheder fandt at nyuddannede akademikers kompetencer svarede til virksomhedens behov.

Dertil kommer, at universitetsuddannelserne generelt set har en lav ledig-

hed og at de eksisterende fremskrivninger af arbejdsmarkedet forudsiger et underskud af akademikere i den nære fremtid.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd forventer, at der frem til 2019 vil være en vækst i efterspørgslen efter arbejdskraft med en videregående uddannelse på 167.000 personer. Udbuddet vil kun vokse med ca. 102.000, hvilket efterlader et underskud på 65.000 personer.

Dansk Erhverv og DI har forsøgt sig med mere afgrænsede prognoser, der alene fokuserer på universitetsuddannelserne. Ifølge DI og DE kan man allerede i 2020 se frem til et markant underskud af arbejdskraft, om end der er nuancer i vurderingen af de enkelte hovedområder.

Prognose for ubalance vedr. universitetsuddannelserne i 2020

	DE	DI
Samfund	-5.000	-5.000
Humaniora	-1.000	+800
Teknik	-4.400	-5.600
Natur	-2.000	-2.500
Sund	-3.000	-3.100

Kilde: DI og DE

Konklusionen er således, at der bliver brug for stadig flere universitetsuddannede inden for et bredt felt af fagområder.